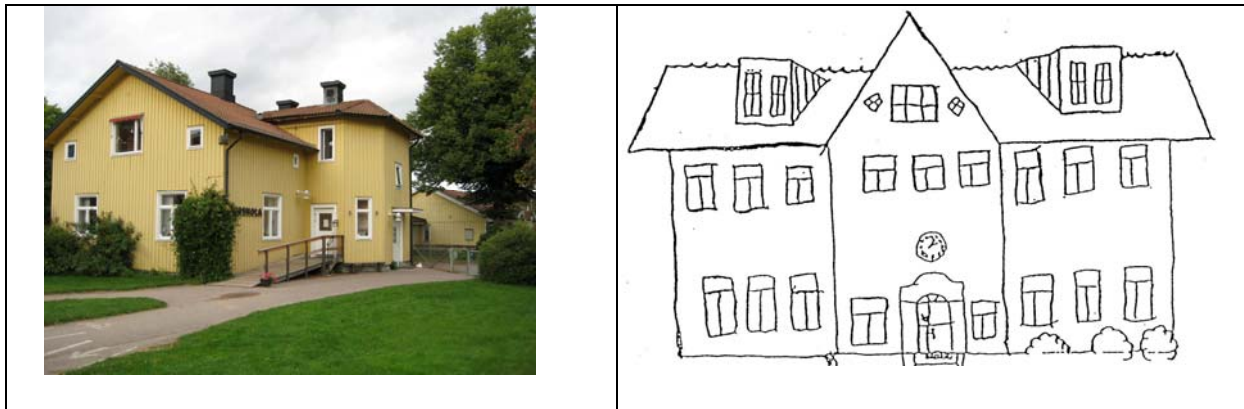

Kvalitetsredovisning för Smedby förskola läsåret 2010/2011

Enligt *Skollagen (SFS 2010:800)* ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Varje enhet ska i likhet med huvudmannen systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Det kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn och förskolechefen ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs på detta sätt.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras för varje enhet inom förskola, grundskola, gymnasiet och vuxenutbildningen.

Struktur

1. Kvalitetsredovisning för Smedby förskola läsåret 2010/2011.
2. Grundfakta om Smedbyförskola:

Smedby förskola har två förskoleavdelningar. En av förskoleavdelningarna är inrymd i skolans lokaler och delar utomhusmiljö med skolan. I arbetet med barnen utgår vi ifrån en helhetssyn, där alla delar av barnets utveckling lyfts fram och stärks.

Vi utgår ifrån det positiva och unika hos varje barn.

Genom denna positiva grundsyn tror vi att barnen blir mer trygga i sig själva och detta leder till mer empati/respekt för sin omvärld. Detta anser vi är en nödvändighet i dagens samhälle.

Förskolan präglas av en trygg och tillåtande miljö med mycket rörelse och skapande.

I den dagliga verksamheten arbetar vi med språket genom rim, ramsor, sång, sagor och ordbilder. Vi utgår från ett utvecklingschema vid namn TRAS ”tidig registrering av språkutvecklingen” som synliggör barnens språkutveckling och sociala samspel.

Vi dokumenterar barnens utveckling i en portfolio.

Grön flagg blev resultatet av ett års miljöarbete.

Förskolan och skolans motto är ”jag kan, jag vill, jag törs”.

Utifrån detta arbetar vi mycket med drama och eget agerande.

Profil & vision

Vårt måtto: JAG VILL! JAG KAN! JAG TÖRS!

- Vi vill uppmärksamma det enskilda barnet och vad barnet kan göra, vilket i sin tur kan leda till större respekt för det kompisens kan.
- Genom portfolio kan även barnet påverka sin egen väg till kunskap.
- Vi vill ta tillvara barnens intresse och motivation.
- Det enskilda barnet har även möjlighet att få utvecklas i sin egen takt, vilket vi anser är en rättighet.

Syfte med portfolio

- Barn: Vi vill utgå från det enskilda barnets förutsättningar och stimulera till fortsatt utveckling utifrån barnet. Genom att anpassa miljö/tema-arbetet efter barnens intresse/motivation. Vi vill att barnen ska få ett positivt förhållningssätt till lärandet.
- Pedagog: Vi vill få en tydligare bild över varje enskilt barns utveckling. Man ser klarare hur läroprocessen går till, hur barn tar till sig kunskap t ex genom dokumentation. Vi vill ge barnen en mångfald av arbetssätt och metoder.
- Föräldrarna: Göra föräldrarna mer delaktiga i barnets lärande. De får även ta del av barnets lärande. De får även ta del av barnets sociala vardag på förskola/skola bland annat genom portfolio dokumentationen.

•

Vad vill vi uppnå?

- Stärka varje enskilt barn
- Möjlighet för föräldrar till mer insyn i verksamheten
- Lättare att se barns utveckling
- Intressant arbetssätt, med inblick i barnens tankeverksamhet

- Antal barn 2010/2011: 40 barn

- Personaltäthet: 5,9 barn/personal

- Utbildning: 2,5 barnskötare
4,25 förskollärare
- Ledningsresurs: 1 tjänst (inklusive uppdrag som områdeschef och rektor för ytterligare en förskola och skola)
- Specialpedagogisk kompetens: Elevhälsans resursteam, specialpedagog 1,0 tjänst i Husby rektorsområde.

3. Kvalitetsredovisningen ska beskriva hur den arbetats fram.

- v 15 Föräldraenkäter
  - Barnenkät
  - Personalenkät
- v 18 Ledningsgruppens och arbetslagens diskussioner om strukturell diskriminering.
- v 20 Sammanställning av kartläggning för likabehandlingsplanen.
- v 22 Analyser av processer i arbetslag och grupper.
- v 25 Rektor skriver ny kvalitetsredovisning. (Rektor ansvarig undertecknare.)
- 5/8 Skicka till förvaltningen och hemsidan.
  - Presentera kvalitetsredovisning och ny lokal arbetsplan för all personal.
  - aug. Presentera och samråd om redovisningen med föräldrar på föräldramöten.
- v 40-43 Elevhälsans utvärdering av övergångar för elever i behov av särskilt stöd.

4. Likabehandlingsplanen/plan mot kränkande behandling.

5. Analys och bedömning på olika läroplansområden; normer och värden, utveckling och lärande, barn inflytande, förskola och hem, övergång och samverkan.

6. Dessutom ingår målområdet miljö.

För varje område beskrivs:
 centrala mål eller riktlinjer
 lokala mål för läsåret 2009/2010
 mätning
 resultat
 analys
 åtgärder

7. Preliminär plan för Kvalitetsarbete fr o m läsåret 2011/2012.

- v. 31 Alla förskolor och skolors kvalitetsredovisningar för föregående läsår och likabehandlingsplaner ska vara klara.

Beskrivna åtgärder för respektive enhet ska grunda sig på nationella mål, kommunens verksamhetsplan (politiskt styrdokument) och

rektorer/förskolechefer, personals gemensamt beslutade prioriterade mål/åtgärder för nästkommande läsår .

- v.32 Beslut om kommungemensamma och enheternas åtgärder/mål för läsåret.
- v. 35 Kommunens kvalitetsredovisning för föregående läsår.
- Början av nov Kvalitetsdag för ledningsgruppen, personal, politiker
- v. 8 Enkäter:
Barn – förskolan 4-5 år; Trivsel
Elever – F-2, 3-6, 7-9, gy åk 1-3; Trivsel och likabehandling
Elever – åk 5, 8, gy åk 2; SkolKlimat Och Pedagogik (SKOP)
- Föräldraenkät – föräldrar till elever i förskolan och på fritids, åk 2, 5, 8; Samverkan och likabehandling
Personalenkät – förskolan; SkolKlimat Och Pedagogik (SKOP)
Personalenkät – grsk, gy; SkolKlimat Och Pedagogik(SKOP)
- April Ledningsgruppen sammanställer tillgängliga resultat för kvalitetsarbete och likabehandlingsplan
- April Analysdag/halvdag – Ledningsgruppen, arbetslag, politiker diskuterar och analyserar tillgängliga resultat
- v. 18 Ledningsgruppens incidentanalys
- v. 20 Ledningsgruppens sammanställer kartläggning för ny likabehandlingsplan

Normer och värden

Centrala strävansmål ur Lpfö 98

Förskolan strävar efter att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt.

Lokala mål för läsåret 2010/2011

- Förskolan tränar barnen i att; utveckla sin förståelse för empati, visa respekt och ta hänsyn.
- Förskolan vill göra läroplanen och övriga dokument tydliga för föräldrarna.
- Förskolan arbetar för att övergången från hem till förskola skall vara så smidig som möjligt.
- Personalen utbildas i jämställdhet för att barnen skall utveckla sitt genustänkande.

Resultat.

Vi har arbetat med att utveckla barnens sociala förmåga och empati. Vi vill att alla barn ska känna sig trygga och respekterade för dem de är, men de ska också kunna visa hänsyn och respekt gentemot andra barn och närmiljön. I vårt arbete kring detta har vi tagit inspiration från StegVis-materialet, utifrån en aktuell händelse eller utifrån en bok som vi har läst för barnen. Vi har arbetat med att samtala med barnen på pedagogiska samlingar samt pratat med barnen i vardagliga situationer som uppstår.

Vi har arbetat för att synliggöra förskolans dokument för föräldrarna och detta har skett via föräldramöten, informationsbrev, bildcollage och utvecklingssamtal. Genom BRUK-enkäten, som lämnas ut till föräldrarna, har vi dock fått veta att vissa inte anser sig ha fått information om våra dokument.

Vi har arbetat för att förenkla och förbättra inskolningsperioden för barn, föräldrar och personal. Detta har skett i form av att inskolningen har skett under en tre dagars föräldraaktiv inskolning där barnet ska bli tryggt i förskolan tillsammans med föräldern. Föräldern har alltså tillsammans med sitt barn deltagit i förskolans verksamhet under tre dagars tid och därmed har inskolningen skett i ett nära samarbete med vårdnadshavaren. Från den fjärde dagen lämnas barnet av föräldern på förskolan. Innan själva inskolningen har startat så har en pedagog gjort ett hembesök för att träffa barnet/barnen och föräldrarna samt samtalat kring inskolningen m.m. Under inskolningens gång förs kontinuerliga samtal tillsammans med vårdnadshavarna om hur inskolningen fortgår. Efter inskolningen erbjuds vårdnadshavarna ett samtal som uppföljning av hur inskolningsperioden och tiden därefter har varit.

Vi har arbetat för att ge pojkar och flickor samma möjligheter i förskolans verksamhet. Som pedagoger tänker vi på att bemöta och synliggöra flickor och pojkar på ett positivt och medvetet förhållningssätt utifrån ett genusperspektiv. Vi pedagoger har arbetat för att vara medvetna och välkomnande vuxna när flickor och pojkar kommer till vår verksamhet. Vi bekräftar flickor och pojkar med deras namn samt tar tillvara på barnens initiativ. En jämställdhetsplan har utarbetats.

När det gäller pedagogiska diskussioner så har vår tanke varit att skapa gemensam tid till detta i personalgruppen vid APT-tillfällena. Vid dessa tillfällen är all personal representerad.

Dessutom har vi fört diskussioner avdelningsvis vid respektive arbetslagsplanering. Det känns viktigt att vi tar oss tid för att diskutera vårt dagliga arbete. Tyvärr har det ibland känts som att vi står och stampar, att vi inte kommer vidare.

Personalen på Smedby förskola har fått fylla i en enkät gällande följande områden:

- samarbete och trivsel.
- förhållningssätt.
- arbetssätt.
- uppföljning, utveckling och feedback.
- samverkan med vårdnadshavare.
- rektor.

Enkäten har besvarats av fem av totalt nio pedagoger. Svartalternativen är från 1-5, där 1 står för att man inte alls håller med och där 5 står för att man i högsta grad anser att det stämmer. När det gäller området samarbete och trivsel så har personalen besvarat samtliga frågor med svartalternativen 4-5. Detta gäller t.ex. saker som hur vi samarbetar, hur stämningen är, om vi ger varandra stöd, om man utvecklas som pedagog m.m.

Området kring förhållningssätt har ett mera utspritt resultat. På frågan om man följer fattade beslut så är svartalternativen 3-5, med tyngden på 4-5. En fråga gällande om barnen är med i diskussioner om regler och miljö på förskolan har svartalternativen 3-4, med tyngden på 4. Övriga frågor detta handlade om har besvarats med 4-5, och det gäller t.ex. om vi pedagoger bemöter barnen positivt och respektfullt samt vårt bemötande av vårdnadshavare.

När det gäller området kring vårt arbetssätt så har även detta ett utspritt resultat. På frågan om förskolan använder dokumentet "Hedemora kommuns pedagogiska deklARATION för förskolan" som utgångspunkt i arbetet har svarsalternativen 3-5, med tyngden på 4. Då det gäller om vi använder Brobyggedokumentet som utgångspunkt i vårt arbete så är svarsalternativen 2-5, med tyngd på 3. På frågan om vi observerar varandra och diskuterar arbetet så är svaren från 3-4 med tyngd på 3. Frågan gällande om vi pedagoger ger barnen inflytande över verksamhetens innehåll har samtliga svarat 4. När det gäller om verksamheten regelbundet utvärderas tillsammans med barnen så är svarsalternativen 2-4, med tyngd på 3. Övriga frågor är besvarade med 4-5. Detta gäller t.ex. om vi motiverar barnen till nyfikenhet och upptäckarglädje, om vi uppmuntrar barnen med frågor och problem som leder till reflekterande samt om verksamheten bedrivs utifrån stimulans av barnens problemlösning och kreativa tänkande.

Området gällande uppföljning, utveckling och feedback har besvarats med svarsalternativen 4-5 på de flesta frågor. Detta gäller t.ex. om barnen erbjuds en verksamhet av god kvalitet, om vi pedagoger analyserar, utvärderar och åstadkommer förbättringar av förskolan samt att vi ser möjligheter istället för hinder. En fråga gällande om barnens utveckling synliggörs genom dokumentation har besvarats med 3-5, med tyngden på 4-5. Att vi som pedagoger planerar verksamheten och gör anpassningar på individ- och gruppnivå besvarades med 3-5, med tyngden på 4-5. Frågan gällande om förskolans konferenser är väl använd tid har besvarats med 3-4, med tyngden på 4.

Området för samverkan med vårdnadshavare har ett utspritt resultat. På frågan om vårdnadshavarna ges goda kunskaper om de krav och förutsättningar som förskolan ställer, har besvarats med 3-5, med tyngd på 4-5. Att pedagogerna ger vårdnadshavare information om på vilket sätt de kan stödja sitt barns utveckling har besvarats med 3-5, med tyngd på 5. På frågan om majoriteten av vårdnadshavarna deltar på arrangerade möten besvarades med svarsalternativen 3-5, med tyngden på 5. Övriga frågor gällande t.ex. om vårdnadshavarnas kunskaper om det egna barnet tas tillvara samt om vårdnadshavare och barn ges tydliga besked om barnets utveckling vid utvecklingssamtalen har besvarats med 4-5.

När det gäller området rektor så var resultatet även här utspritt. På frågan om min rektor är en pedagogisk ledare så var svaren 3-5, med tyngd på 3 och 5. Att rektor är synlig i verksamheten har besvarats med 2-4, med tyngden på 3. Rektor prioriterar det pedagogiska ledarskapet framför administrativa uppgifter har besvarats med 3-5, med tyngden på 3. Frågan om rektorn har högt ställda förväntningar på mig som pedagog besvarades med 3-5, med tyngden på 4. När rektor fattar beslut i viktiga frågor rörande verksamheten så har dessa först diskuterats med oss pedagoger har besvarats med 2-5, med tyngden på 5. På övriga frågor gällande om rektor finns tillgänglig vid behov samt om pedagogerna och rektor är överens i grundläggande frågor som rör förskolans pedagogiska och sociala mål besvarades med 4-5.

Analys.

När det gäller vårt arbete med barnens sociala förmåga och empati kan vi ibland känna att det skulle behövas mera struktur kring hur vi skall arbeta med detta. Det känns bra att vi som pedagoger direkt agerar och tar ansvar för att lyfta upp aktuella saker som sker. Det kanske är saker som behöver diskuteras med flera barn eller i hela barngruppen o.s.v. Vid konflikter så tar barnen själva ansvar för att kunna lösa dem. Vi har i övrigt sett att barnen hjälper varandra och oss vuxna i de dagliga momenten som vid t.ex. på- och avklädning samt dukning. De föräldrar som inte anser sig få information om förskolans dokument, kan det vara föräldrar till nyinskolade barn (som inte har deltagit på föräldramöten och utvecklingssamtal m.m.) eller har det gått för lång tid sedan de har fått informationen? Vi ska fortsätta att informera

föräldrarna om dessa dokument samt tänka på att informera nya föräldrar under inskolningarna.

Vi tycker att denna inskolningsform i det stora hela har fungerat bra, men vi anser samtidigt att en tre dagar lång inskolning kanske inte passar alla barn. Genom att ha en föräldraaktiv inskolning under tre dagar har lett till att barnet och föräldern under dessa dagar deltar i förskolans verksamhet tillsammans med all personal och hela barngruppen. På detta vis har barnet/barnen och föräldrarna kunnat skapa sig en kontakt med alla på förskolan.

När det gäller vårt arbete kring jämställdhet så känner vi att vi kan arbeta vidare med detta. Genom ett medvetet arbete kring detta i barngruppen så kan vi skapa en förståelse kring flickors och pojkars betydelse. Dessutom kan vi som pedagoger hela tiden lära oss saker kring detta när det gäller vårt förhållningssätt, t.ex. i vårt bemötande med barnen.

Vad gäller pedagogiska diskussioner så känns det väldigt viktigt att vi ser till att vi får tid till detta, både för hela personalgruppen och för respektive arbetslag. Genom pedagogiska samtal och gemensamma diskussioner kan vi skapa en bra grund att utgå ifrån när det gäller vår verksamhet. Känslan vi kan ha är att vi säger en massa bra saker, men vi kommer aldrig till skott någon gång.

Eftersom personalenkäten enbart har besvarats av fem av totalt nio pedagoger så är det tyvärr inte ett rättvisande resultat som vi har fått fram, vilket är väldigt tråkigt. Trots att en påminnelse har gått ut till personalen angående att fylla i enkäten så har inte fler än fem personer besvarat frågorna. På området samarbete och trivsel så har vi fått ett högt resultat, vilket känns bra. Detta innebär att vi överlag tycker att vi t.ex. har ett fungerande samarbete samt att stämningen personalen emellan är bra.

När det gäller området kring förhållningssätt så anser vissa att man inte riktigt följer fattade beslut. Detta är något som det är väldigt viktigt att vi tänker på. Dessutom måste vi tänka på att göra barnen mer delaktiga i diskussioner gällande regler och miljö. I övrigt så har vi ett övervägande bra resultat kring exempelvis vårt bemötande av barn och vårdnadshavare.

För området gällande vårt arbetssätt så kan vi tänka på att använda dokumenten kring ”Hedemora kommuns pedagogiska deklARATION för förskolan” samt Brobyggedokumenterna mera aktivt i vårt arbete. Det är viktigt att vi tänker på att se oss själva och vårt agerande som en del i att utveckla oss själva och verksamheten genom att observera varandra samt fortsätta våra diskussioner kring hur vi arbetar. Att vi dessutom tänker på att ge barnen mera inflytande över verksamhetens innehåll gör att barnen blir mer delaktiga. Detsamma gäller när vi ska utvärdera verksamheten, vi måste göra barnen mera delaktiga även i denna process. Det känns bra att vi alla anser att vi bedriver en verksamhet som motiverar barnen till nyfikenhet och upptäckarglädje. Att vi dessutom hjälper barnen till reflekterande samt ger barnen stimulans till problemlösning och kreativt tänkande är väldigt bra för bl.a. deras kognitiva utveckling. På området för uppföljning, utveckling och feedback så har vi ett övervägande bra resultat där vi t.ex. anser att vi erbjuder en verksamhet av god kvalitet samt att vi pedagoger genom analys och utvärdering gör förbättringar av förskolan. När det gäller om barnens utveckling synliggörs genom dokumentation så kan vi tänka på hur detta arbete skulle kunna utvecklas ytterligare. Vi kan titta på hur portfolion skulle kunna utvecklas samt vara mera aktiva när det gäller att sätta upp synliga dokumentationer av vår verksamhet som visar barnens utveckling. Att vi pedagoger planerar verksamheten och gör anpassningar på individ- och gruppnivå kan vi tänka mera kring. Detta kan gälla att t.ex. dela in gruppen inför samlingar m.m. Det vi dessutom kan tänka på är att använda mer av förskolans konferenstid till t.ex. mera diskussioner och lärande samtal kring olika delar av vår verksamhet.

På området för samverkan med vårdnadshavare känner vi till stor del att vårdnadshavarna ges goda kunskaper om de krav och förutsättningar som förskolan ställer. Detsamma gäller kring att vi pedagoger ger vårdnadshavare information om på vilket sätt de kan stödja sitt barns utveckling. Övervägande anser att majoriteten av vårdnadshavarna deltar på arrangerade

möten. Överlag anser vi att t.ex. vårdnadshavarnas kunskaper om det egna barnet tas tillvara samt om vårdnadshavare och barn ges tydliga besked om barnets utveckling vid utvecklingssamtalen.

När det gäller området rektor så visar resultatet att man tycker olika kring om rektor är en pedagogisk ledare, svarsalternativen är från 3-5. Dessutom så tycker man att rektor gärna kan synas mera i vår verksamhet, och att man ska prioritera det pedagogiska ledarskapet mera framför de administrativa uppgifterna. De flesta av oss tycker att rektor har höga förväntningar på oss som pedagoger. På frågan om när rektor fattar beslut i viktiga frågor rörande verksamheten så har dessa först diskuterats med oss pedagoger, har ett utspritt resultat från 2-5. Övriga frågor gällande om rektor finns tillgänglig vid behov samt om pedagogerna och rektor är överens i grundläggande frågor som rör förskolans pedagogiska och sociala mål tycker vi överlag är bra.

Åtgärder.

För att ge barnen mer förståelse för empati, respekt och hänsyn gentemot varandra så kommer vi att fortsätta vårt arbete med att hjälpa barnen i deras ageranden samt synliggöra saker som sker i barnens vardag och i deras relationer med barn och vuxna. Ytterligare material som kan användas i arbetet med barnens sociala förmåga och empati är ansikten som uttrycker olika känslouttryck, t.ex. glad, ledsen och arg. Dessutom finns det, som tidigare nämnts, mycket inspiration att samtala och arbeta kring utifrån böcker samt StegVis-materialet. För att starta upp det planerade arbetet med detta så kan man göra en planering på respektive avdelning kring vilka områden som man börjar med, vilka aktuella saker som det behöver diskuteras kring m.m.

När det gäller att informera föräldrarna om förskolans dokument så ska vi tänka på att skicka vissa av dessa via mail till föräldrarna samt att vi även sätter upp dessa synligt i våra entréhallar. Andra saker som kan leda till ett förbättrat resultat kring detta kan vara att vi informerar nya föräldrar under inskolningen samt att vi har ytterligare ett föräldramöte med bl.a. information om dessa innan BRUK-enkäterna lämnas ut.

Vi kommer att fortsätta vårt arbete med att ha inskolning under tre dagar. Vi vill skapa goda förutsättningar för att barnen och föräldrarna ska få ett bra bemötande och att de ska känna sig trygga i vår/med vår verksamhet. Vi får ha i beaktande att inskolning under tre dagar kanske inte är något som passar alla barn och att man då får tänka annorlunda, t.ex. genom att förlänga inskolningen. I övrigt så tycker vi att den form vi har på inskolningsperioden idag fungerar bra.

Vi vill fortsätta vårt jämställdhetsarbete tillsammans med barnen då det är ett viktigt område att fortsätta arbeta kring. Något vi kan tänka på är att stötta varandra som pedagoger i detta arbete genom att studera varandra i jämställdhetssyfte, att påtala vårt agerande som sker i verksamhetens vardag m.m.

Vi vill avsätta tid vid våra APT-tillfällen samt arbetslagsplaneringar för att föra pedagogiska diskussioner. När det gäller den lokala arbetsplanen så funderar vi kring att t.ex. använda dessa pärmar som styrkortet sitter i för att gemensamt diskutera igenom vad som ska finnas i dessa pärmar och gemensamt skapa den. Detta kan sedan användas som underlag för det fortsatta arbetet kring barnen, och för planering av verksamheten. Detta är för att kunna tänka "hit ska vi".

Nästa gång vi får besvara en personalenkät ska deltagarantalet vara bättre för att vi ska få ett mer rättvisande resultat. Det som personalenkäten ändå visar är att vi får arbeta vidare med att ha ett fungerande samarbete samt för att personalen ska trivas. Det är viktigt att vi följer fattade beslut. Dessutom ska vi arbeta för att göra barnen mer delaktiga i diskussioner gällande regler och miljö. Vi måste också arbeta mera aktivt med dokument som t.ex.

”Hedemora kommuns pedagogiska deklARATION för förskolan” samt Brobyggedokumentet. Vi ska tänka på vilken resurs vi har i att observera varandra i vår yrkesroll för att sedan kunna föra diskussioner kring hur vi arbetar. Vi måste göra barnen mera delaktiga genom att ge dem mer inflytande över verksamhetens innehåll samt vid utvärderingen av densamma. Även i fortsättningen ska vi erbjuda en verksamhet av god kvalitet samt att vi gör ständiga förbättringar av förskolan. När det gäller dokumentation av barnens utveckling så kan vi tänka på t.ex. utformningen av portfolion samt genom att ha synlig dokumentation som visar barnens utveckling. Vi kan tänka på att t.ex. dela in barngruppen i mindre grupper då vi planerar verksamheten. När det gäller förskolans konferenstid så kan man använda en del av den till gemensamma diskussioner och lärande samtal. Vi ska fortsätta att arbeta för att ha en bra samverkan med vårdnadshavarna vad gäller att t.ex. ta tillvara på deras kunskaper gällande deras barn, erbjuda dem utvecklingssamtal där de får tydliga besked om barnets utveckling samt genom att ge dem information kring hur de kan stödja sitt barns utveckling. Vi vill att rektorn ska vara en bra pedagogisk ledare som gärna får synas mera i vår verksamhet. Dessutom anser vi att det är bra att beslut gällande viktiga frågor rörande verksamheten först diskuteras tillsammans med oss pedagoger. Det är bra att rektorn finns lättillgänglig för oss vid behov.

Utveckling och lärande

Centrala strävansmål ur Lpfö 98

Förskolans verksamhet skall präglas av en pedagogik, där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en enhet.

Lokala mål för läsåret 2010/2011

- Att skapa en inne- och utemiljö med stimulerande material som skapar nyfikenhet och lockar till utforskande.
- Att vara öppna för barnens önskningar samt erbjuda tid för lek.
- Att sjunga, läsa böcker och använda rim och ramsor i den dagliga verksamheten.
- Att smaka på maten, sitta och vänta på varandra, de äldre barnen dukar av.
- Att samarbeta mellan förskolans avdelningar.

Resultat.

Vi har arbetat utifrån barnens lek och att leken är grunden för allt lärande. Vi har erbjudit barnen möjlighet att utveckla fantasin, samarbetsförmågan, motoriken och gruppkänslan genom leken. Genom att vi som pedagoger har gett barnen tid att leka samt att vi har varit med och styrt leken vid behov så har vi kunnat skapa tid och plats för olika former av lek, t.ex. rollek, bredvidlek, vuxenstyrd lek, fantasilek och turordningslek.

När det gäller barnens språk så har vi arbetat för att ge barnen ett vidgat språkperspektiv. Detta gäller både det talade och det skrivna språket samt barnens utveckling av förmågan att lyssna. Som pedagoger har vi arbetat med detta genom att t.ex. ge barnen ett rikt ordförråd genom leken, vid sångsamlingar, läsning, bild samt vid vardagliga samtal.

Vi har arbetat med barnen kring att skapa en lugn måltidssituation genom att uppmuntra till att lära sig bordsskick, att kunna sitta still, vänta på sin tur samt duka av. Det sociala

samspelet kring matbordet. Dessutom har vi arbetat för att maten ska ge dem smak och synintryck, detta genom att vi vill att maten ska locka till lust att smaka.

Vi har haft tvärgrupper över förskolans båda avdelningar. Under dessa tillfällen har de äldsta barnen på avdelningen Solen (1-3 år) samt en pedagog haft exempelvis gymnastik och skogsutflykt tillsammans med avdelningen Månen (4-5 år).

När det gäller inne- och utemiljön så har vi arbetat för att få dessa att stimulera barnen till eget utforskande. Detta har skett genom att vi har observerat barnens agerande och därefter kunnat utforma miljöerna med stimulerande material som skapar nyfikenhet och lockar till utforskande. Solen (1-3 år) genomförde en ommöblering mellan jul och nyår.

Analys.

Det är oerhört viktigt att vi erbjuder barnen tid för lek i olika former. Leken bidrar med så mycket. Den har bl.a. lett till att barnen har utvecklat sitt sociala samspel, samarbetsförmåga, motorik, gruppkänslan och hänsynen för varandra. Barnen har också fått prova olika ageranden i roll- och fantasilekar och genom dem har de övat sitt sociala samspel gentemot varandra. Vi pedagoger har på olika sätt stöttat barnen i deras lek, genom att vi bl.a. har varit närvarande vid barnens lekar och på så sätt har kunnat ge oss in i leken för att t.ex. hjälpa barnen in i leken.

Vi tycker att vi har tagit tillvara på situationer i vardagen då det gäller barnens språkliga utveckling, både det talade, skrivna och lyssnandet. Genom att vi har erbjudit barnen dagliga rutiner som stimulerar språkutvecklingen så har vi lyckats med detta. Detta har skett i form av dagliga samlingar med sånger, ramsor och berättande, då vi har lässtunder tillsammans med barnen samt vid återkommande rutiner i vardagen (på- och avklädning, blöjbyten, matsituationer m.m.).

Vi tycker att vi har lyckats bra med matsituationen. Vi som pedagoger har arbetat för att vara en förebild för barnen vid varje måltidstillfälle. Vi har arbetat för att maten alltid ska vara en positiv upplevelse.

Samarbetet med att ha tvärgrupper mellan förskolans båda avdelningar har fungerat riktigt bra. Vi tycker att vi har skapat bra former kring denna verksamhet. Dessa tillfällen har även lett till att barnen har kunnat skapa relationer till både barn och personal på den andra avdelningen, och detta underlättar då barnen på Solen byter avdelning till HT-11.

När det gäller inne- och utemiljön så har dessa utformats utifrån barngruppens behov. Efter inskolningsperioderna så har man kunnat se över hur barnen använder miljöerna. Dessutom har vi materialet från fortbildningsdagarna kring innemiljön som man kan använda sig utav. Där finns det mycket tips och idéer.

Åtgärder.

Vi som pedagoger ska fortsätta att, genom en medveten verksamhetsplanering, skapa tid och plats för barnens olika former av lek. Genom att vi deltar aktivt i barnens lek så skapar vi bra förutsättningar för barnens lek och fantasi. Dessutom kan vi ge barnen en bredare förståelse för olikheter och likheter genom att vi påvisar olika roller och ageranden.

Språket är något som vi anser är oerhört viktigt och därmed så vill vi fortsätta att arbeta med att vidga barnens språkliga perspektiv. Vi som pedagoger kommer medvetet och aktivt att arbeta med att se till att det finns dagliga rutiner som stimulerar barnens språkutveckling, t.ex. samlingar, aktiviteter och lek. Att vi dessutom tänker på vikten och betydelsen av det vardagliga bemötandet av barnen kring situationer som på- och avklädning, blöjbyten, matsituationer m.m. är väldigt viktigt i vårt förhållningssätt.

Vi pedagoger kommer att fortsätta arbeta för att agera som förebilder för barnen när det gäller måltidstillfällena. Det är viktigt att barnen får lära sig det sociala samspelet vid och kring matbordet. Vi kommer att fortsätta vårt arbete för att bl.a. uppmuntra dem att lära sig bordsskick, turordning och att ta ansvar för att duka av.

Vi anser oss ha hittat bra samarbetsformer kring våra tvärgrupper på förskolans båda avdelningar. Då detta även kan ses som ett steg för att skapa relationer mellan barn och personal för att skapa en trygg övergång till nästa avdelning så känner vi att vi vill fortsätta arbeta på detta sätt.

Genom att vänta med ommöbleringar till efter inskolningsperioderna så kan man sedan utforma inne- och utemiljön efter flickornas och pojkarnas behov. Vi som pedagoger kan tänka på att ta hjälp av varandra gällande tips, tankar och idéer genom att t.ex. göra tvärgrupper över avdelningarna där man besöker den andra avdelningen för att få nya infallsvinklar och förslag till förändringar.

Ett nytt område som vi vill arbeta kring med barnen är matematik och teknik. Vi vill uppmärksamma barnen på just matematik och teknik genom att fånga och benämna vardagliga situationer som uppstår i lek, spel och konstruktioner m.m. Här måste vi som pedagoger agera direkt i vardagen där tillfällena ges samt genom att ha en medveten verksamhetsplanering.

Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling

Centrala riktlinjer

Enligt 14a kap. 8§ skollagen ska varje verksamhet varje år upprätta en plan mot kränkande behandling som beskriver de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Den ska följas upp och ses över under medverkan av barn eller elever. Utformning och anpassning av barn eller elevers deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Planen ska förankras hos all personal, elever och föräldrar.

Lokala mål för läsåret 2010/2011

Ärenden som lett till utredning har resulterat i åtgärder som stoppat kränkningarna. Barn och föräldrar upplever att skolan har ett aktivt och effektivt arbete för att förebygga och stoppa diskrimineringar och kränkningar.

- Likabehandlingsplanen
- fortsätta vårt arbete med att följa våra uppsatta mål i likabehandlingsplanen.

Resultat.

Förskolans personal har vid tidigare tillfälle fått information om likabehandlingsplanen. Där gick vi igenom vad som har förändrats sedan den blev reviderad, t.ex. vilka nya mål som har blivit uppsatta för oss att arbeta med. Vid förskolans planeringsdag i början av HT-10 diskuterade personalen igenom olika arbetssätt för att förhindra strukturell diskriminering utifrån t.ex. kön, ålder, etnisk tillhörighet, funktionshinder m.m.

Fråga 10 i årets BRUK-enkät till föräldrarna lyder som följer; Du får information om förskolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling. Resultatet av föräldrarnas svar på denna fråga är utspritt över svarsalternativen 1-6. 8 stycken föräldrar har kryssat i svarsalternativen 1-3 och 20 stycken har kryssat i 4-6.

Fråga 11 i BRUK-enkäten lyder; Förskolan arbetar framgångsrikt mot kränkande behandling. Här är resultatet från svarsalternativ 3,5-6 samt att det är fyra stycken som har svarat med ett frågetecken. Här har alltså 24 föräldrar svarat.

Vi har inga rapporterade kränkningar som har lett till någon utredning.

Barnenkäten har besvarats av förskolans 4-5-åringar. Det var 16 stycken barn som deltog, varav 10 stycken är flickor och 6 stycken är pojkar. När det gäller barnenkäten som genomfördes så såg resultatet ut som följer;

- Hur känner du dig när du är på sin förskola? Resultatet är att alla 16 barn har svarat glad.
- Hur tycker du att det är att...
  - leka inne på förskolan? Resultat; alla 16 barn har svarat roligt.
  - leka ute på gården? Resultat; 13 barn har svarat roligt, 1 barn sådär och 2 barn tråkigt.
  - vara i skogen? Resultat; 15 barn har svarat roligt och 1 barn tråkigt.
  - äta på förskolan? Resultat; 12 barn har svarat roligt, 2 barn sådär och 2 barn tråkigt.
- Om kompisar och vuxna:
  - Har du kompisar på förskolan? Resultat; 14 barn har svarat ja och 2 barn ibland.
  - Lyssnar dina kompisar på dig? Resultat; 10 barn har svarat ja, 5 barn ibland och 1 barn nej.
  - Lyssnar de vuxna på förskolan på dig? Resultat; 13 barn har svarat ja, 2 barn ibland och 1 barn nej.
  - Får du vara med och bestämma på förskolan? Resultat; 5 barn har svarat ja, 4 barn ibland och 7 barn nej.
- Vad tycker du om olika aktiviteter?
  - Måla och snickra. Resultat; 15 barn har svarat roligt och 1 barn sådär.
  - Rita, klippa och klistra. Resultat; 15 barn har svarat roligt och 1 barn tråkigt.
  - Läsa böcker. Resultat; 12 barn har svarat roligt, 1 barn sådär och 3 barn tråkigt.
  - Samlingarna. Resultat; 13 barn har svarat roligt, 1 barn sådär och 2 barn tråkigt.

Analys.

Vi kan lyfta upp diskussioner kring värdegrunden i vårt arbetslag. Vid dessa tillfällen kan vi diskutera saker som t.ex. vårt förhållningssätt gentemot barnen och oss som vuxna samt vårt sätt att ge barnen en förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund, oavsett kön, etnisk tillhörighet, funktionshinder m.m. Detta är områden som det ofta behöver diskuteras och vidareutvecklas kring, det är ett ständigt pågående arbete.

På fråga 10 i BRUK-enkäten har 28 föräldrar av totalt 40 stycken besvarat frågan. På fråga 11 har 24 föräldrar av totalt 40 stycken besvarat frågan, dessutom besvarade 4 stycken frågan med ett frågetecken. För att få en mera rättvisande bedömning så vill vi få fler föräldrar att fylla i kommande BRUK-enkäter.

Troliga orsaker till att svarsfrekvensen på fråga 10 är så utspritt beror på om föräldrarna har deltagit vid föräldramötet där vi informerade om likabehandlingsplanen, om de själva har varit aktiva och sökt sig till information om den på Hedemora kommuns hemsida eller om de är nyinskolade föräldrar.

När det gäller fråga 11 så är resultatet även här utspritt, men över den övre svarsfrekvensen. Tyvärr så var det fyra stycken som hade besvarat frågan med ett frågetecken. De som har läst likabehandlingsplanen fyller kanske i ett högre resultat, medan de som inte har någon insyn fyller i ett lägre resultat. Detta är ett område som vi ständigt måste arbeta vidare med för att skapa förebyggande förhållningssätt mot kränkande behandlingar. När det gäller arbetet gentemot barnen så innebär det att vi måste förenkla det som likabehandlingsplanen står för. När det gäller 4-5-åringarnas svar på barnenkäten som genomfördes så kan man se att alla har

svarat att de oftast känner sig glada när de är på förskolan, och det upplever vi som bra. Att leka inomhus på förskolan tycker alla är roligt, och vi tycker att vi har en bra och genomtänkt innemiljö. Att leka ute på gården är något som övervägande antal barn tycker är roligt, och likaså gäller det med att vara i skogen. När det gäller att äta på förskolan så är det också övervägande som tycker att det är roligt. Alla barn har oftast någon att leka med. Några barn känner att kompisarna inte alltid lyssnar på barnet i fråga. De flesta barnen upplever att de vuxna på förskolan lyssnar på dem. När det gäller frågan om barnen anser att de får vara med och bestämma på förskolan så är resultatet mera jämnt utspritt. 7 stycken barn av 16 totalt anser att de inte får vara med och bestämma. Vi anser att detta är en ”svår fråga” för barnen att svara på. Barn svarar ju oftast utifrån dagsläget och kan ha svårt att se vad som har hänt under en lång tid och svara utifrån det. Har de haft en motgång under dagen så är det just det som barnet besvarar frågan med. Övervägande så tycker barnen att de aktiviteter som erbjuds i form av att måla och snickra, rita, klippa och klistra, läsa böcker samt ha samlingar är roligt. Här kan barnen ha besvarat frågan utifrån deras olika intresseområden.

Åtgärder.

Det är väldigt viktigt att vi som personal får tid att föra diskussioner kring t.ex. värdegrunden. Genom att vi har pedagogiska samtal och diskussioner kring olika dilemman m.m. så kan vi som pedagoger skapa en gemensam grund och förhållningssätt kring olika saker.

När det gäller att få flera föräldrar att fylla i BRUK-enkäterna så kan vi t.ex. be dem att fylla i dem hos oss innan de går hem genom att anordna ett föräldrafika där föräldrarna i anslutning till detta kan fylla i enkäten. Ytterligare ett förslag är att ha ett föräldramöte då vi släpper ut BRUK-enkäterna, där vi kan gå igenom frågorna tillsammans med föräldrarna för att ge dem en förståelse för frågorna. Vi får helt enkelt se över olika former för detta och prova för att se om vi kan få ett annat deltagarresultat.

När det gäller att informera föräldrarna om likabehandlingsplanen så kommer vi att fortsätta göra detta på ett föräldramöte. Dessutom får vi tänka på att informera nya föräldrar under inskolningsperioderna eller utvecklingssamtalen så att vi inte missar dessa föräldrar.

Dessutom kan vi skicka ut information om denna via e-mail. Vi kan också sätta detta dokument synligt i våra entréhallar så att föräldrarna kan ta del av dem. En annan tanke vi har är att tidigarelägga utvecklingssamtalen under VT-12 för att under detta samtal lägga mera fokus på vissa bitar av BRUK-enkäten. Därefter får vi se om vi får ett annat resultat när enkäten sedan lämnas ut till föräldrarna.

Genom att ha ständiga samtal med barnen kring situationer som uppstår i barngruppen så kan vi arbeta förebyggande med barnen. Dessutom kan vi förenkla det som likabehandlingsplanen står för, för barnen. Vi kan förebygga och hjälpa barnen framåt i deras förståelse av hur vi agerar i samspel tillsammans med andra genom att vi påvisar för barnen hur man agerar i vissa hänseenden. Vi får också inspiration från material som StegVis, böcker och vardagliga händelser som kan ligga till grund för diskussioner och tankar kring olika känslor och dilemman.

När det gäller barnenkäten så kan man se att barnen känner sig glada på förskolan, och detta är något vi får fortsätta arbeta med för att uppnå. Inomhusleken tycker barnen om och därmed får vi bekräftat att vi har en bra och genomtänkt innemiljö. Det vi kan tänka på är att göra barnen delaktiga i planerandet av miljön. De flesta barnen tycker att det är roligt att leka på gården, gå till skogen samt äta på förskolan. Det man kan göra är att fråga barnen vad de tycker är roligt eller vad de saknar för att det ska vara roligt. På så vis kan vi kanske få alla barn till att tycka att dessa aktiviteter är roliga. Alla barn har oftast någon kompis att leka med, vilket vi anser är bra. Men vi måste fortsätta att vara aktiva i leken tillsammans med barnen för att t.ex. hjälpa dem in i leken på olika sätt. Eftersom några barn inte anser att

kompisarna alltid lyssnar på dem så kan vi se vikten av att vi fortsätter med våra samlingar och diskussioner kring hur man är mot varandra o.s.v. De flesta barnen anser att de vuxna på förskolan lyssnar på dem, och detta är ett bra betyg för oss. Men även här kan vi tänka på att vara lyhörda inför alla barn. För att komma tillrätta med att barnen inte anser att de får vara med och bestämma på förskolan så kan vi som pedagoger arbeta för att tydliggöra detta inför barnen. Detta kan ske genom att vi berättar för barnen att de får vara med och bestämma samt att vi har samlingar och liknande där de får ha inflytande och vara delaktiga. Barnen tycker mestadels att de aktiviteter som de erbjuds är roliga. Även här kan vi arbeta med barnens delaktighet och inflytande för att alla barn ska tycka att det finns något roligt att sysselsätta sig med.

Barns inflytande

Centrala strävansmål ur Lpfö 98

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation,
- utvecklar sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för förskolans miljö, och
- utvecklar sin förmåga att förstå och handla efter demokratiska principer genom att få delta i olika former av samarbete och beslutsfattande.

Lokala mål för läsåret 2010/2011

- Att pojkar och flickor får lika stort utrymme i tal och lek.
- Arbeta för att pojkar och flickor skall ta mera ansvar för att t.ex. städa bort efter sig.
- Skapa mindre barngrupper vid samlingar m.m.
- Aktivitetskort för att erbjuda flickor och pojkar valmöjligheter.
- Ha ett öppet och tillåtande förhållningssätt gentemot flickors och pojkars egna önskemål utifrån deras behov och intressen.
- Arbeta för att pojkar och flickor skall skapa en förståelse och insikt för deras eget och andras ageranden.

Resultat.

På de samlingar som vi har haft tillsammans med barnen så har vårt syfte varit att se varje flicka och pojke. Detta har skett genom att vi t.ex. har sjungit en namnsång där varje barns namn har blivit nämnt. Vi har även arbetat för att alla har fått lika utrymme att tala samt att de har fått vänta på sin tur utan att avbryta någon annan. Ett redskap för att fördela talutrymmet har varit att använda ett talhjärta som har skickats runt i barngruppen, där den som håller i talhjärtat har fått tala och de övriga har fått lyssna.

Vi har arbetat för att ge barnen möjligheter att påverka sin egen situation genom eget inflytande vid val av aktivitet. Vi hade tänkt utarbeta aktivitetskort som representerar olika aktiviteter som barnen kan sysselsätta sig med, men dessa har tyvärr inte blivit utarbetade. Som pedagoger har vi arbetat för att vara lyhörda för barnens egna önskemål genom att ha ett öppet och tillåtande arbetssätt. Mycket av barnens inflytande har därmed skett som en del i barnens vardag, detta genom att de t.ex. får välja vilken frukt de vill ha, vad de vill leka med,

vad de vill göra efter vilan o.s.v. Som personal måste vi skapa ett gemensamt synsätt kring barnens inflytande.

Vi har arbetat för att barnen tillsammans med oss pedagoger ska ta ansvar för allas trivsel och välbefinnande på förskolan. Detta har skett genom att vi pedagoger har arbetat med barnens förståelse för empati. Vi har arbetat för att barnen ska få en insikt i vad deras och andras ageranden, handlingar och känslor kan leda till. I detta arbete har vi tagit inspiration ifrån samt använt oss av bl.a. böcker och materialet StegVis. Vid samlingar har vi getts tillfällen att t.ex. lyfta fram saker till diskussion utifrån händelser som barnen har berättat om.

Analys.

Att vi har kunnat se varje barn varje dag har blivit möjligt genom att vi dagligen har haft samlingar där vi t.ex. har haft en återkommande namnsång. Vi har även tänkt på att dela in barnen i mindre grupper för att ge alla möjlighet till talutrymme samt använt ett talhjärta. Vi pedagoger har aktivt arbetat för att se till att alla barn oavsett kön ska få öva sig på att ha inflytande och utrymme i verksamheten genom att t.ex. få komma till tals vid olika tillfällen. När det gäller barnens möjlighet att kunna påverka sin egen situation genom eget inflytande vid val av aktivitet så har vi pedagoger arbetat för att vara lyhörda för barnens önskemål. På detta vis kan vi känna att de har haft inflytande över verksamheten. Barnen har kunnat få bestämma om de skall bygga med lego, pärla eller rita, vilken sång vi ska sjunga eller vilken bok vi ska läsa o.s.v. I detta arbete har vi pedagoger haft ett genustänk som innebär att flickor och pojkar kan göra saker utanför könsmönstret. Att aktivitetskorten inte har blivit gjorda är p.g.a. tidsbrist. Som pedagoger måste vi ta tid till att föra pedagogiska diskussioner kring barns inflytande för att på så sätt nå ett gemensamt synsätt.

I arbetet med barnens empati och deras eget ansvar har barnen t.ex. fått besvarat frågor om trivsel m.m. inför utvecklingssamtalen. Dessutom för vi fortlöpande samtal och diskussioner utifrån vardagssituationer som sker tillsammans med barnen i mindre grupper. Vi som pedagoger anser att det är väldigt viktigt att vi själva föregår med ett gått exempel och alltså är förebilder för barnen i detta arbete. Det är oerhört viktigt att vi arbetar med att synliggöra barnens ageranden och handlingar för att de därigenom ska kunna skapa sig en förståelse för vilka konsekvenser deras ageranden kan leda och bidra till.

Åtgärder.

Vi anser att vårt arbete med våra samlingar, där vi gör gällande att se varje barn samt att varje barn får möjlighet till inflytande genom t.ex. talutrymme, är något vi vill fortsätta arbeta med. Det är viktigt att alla barn får känna att de vågar komma till tals och därmed ska vi tänka på att fortsätta dela in barnen i mindre grupper.

Vi pedagoger ska fortsätta vårt förhållningssätt med att vara lyhörda inför barnens önskemål samt ha ett genustänk kring detta. Vi ska ha ett öppet och tillåtande arbetssätt gentemot barnens egna önskemål utifrån deras behov och intressen. Aktivitetskorten kommer att utformas för att kunna användas vid olika tillfällen. Dessa kan barnen själva välja bland och på så sätt välja en aktivitet som representerar en aktivitet som barnet vill sysselsätta sig med. Barnen kommer alltså att kunna påverka sin egen situation genom eget inflytande gällande val av aktivitet. Som pedagoger ska vi skapa tid för pedagogiska samtal och diskussioner (vid APT-tillfällen och/eller arbetslagsplaneringar) med utgångspunkt utifrån barnens inflytande. Att använda t.ex. böcker, materialet StegVis och vardagliga situationer som inspiration för samtal och diskussioner tillsammans med barnen har visat sig fungera bra i arbetet med barnens empati och egna ansvar. Vi anser oss dock behöva göra en planering på respektive

avdelning gällande vilka områden som man ska börja arbeta med, vilka aktuella saker som det behöver diskuteras kring m.m.

Förskola och hem

Centrala strävansmål och riktlinjer

Vårdnadshavare har ansvaret för sina barns fostran och utveckling. Förskolan skall komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättning för att varje barn skall kunna utvecklas rikt och mångsidigt.

Lokala mål för läsåret 2010/2011

- Arbeta för att skapa en bra arbetsgång kring inskolningar. De skall känna sig välkomna och känna en tillit för oss och vår verksamhet.
- Personligt bemötande av barn och föräldrar vid lämningar och hämtningar.
- Vi skall vara lyhörda för föräldrarnas synpunkter.
- Vi skall beakta föräldrarnas synpunkter om vår verksamhet.
- Erbjudna föräldramöten och utvecklingssamtal.
- Vi skall informera föräldrar om arbetet utifrån läroplanen och om övriga styrdokument.

Resultat.

När det gäller inskolningar så har dessa skett genom att vi har haft ett tidigt bemötande av blivande barn och föräldrar där vi har välkomnat dem till en kommande inskolning. Under den inledande inskolningsinformationen, som sker i form av t.ex. ett hembesök, samt under inskolningen så har vi arbetat för att skapa ett tryggt bemötande av barn och föräldrar så att de känner en tillit för oss och vår verksamhet. Inskolningsperioden har alltså bestått av ett hembesök samt vistelse på förskolans verksamhet under tre dagar. Under dessa dagar har barnet tillsammans med föräldern deltagit i en s.k. föräldraaktiv inskolning. (Se ytterligare information om tredagarsinskolning under rubriken normer och värden).

När det gäller lämningar och hämtningar av barnen i vår verksamhet så vill vi få barn och föräldrar att känna sig välkomna och delaktiga i förskolan. Detta har vi skapat genom att ha ett personligt bemötande av barn och föräldrar då de kommer, oavsett om vi har varit inom- eller utomhus. Vi har fått informera föräldrarna om lokalernas utformning när det gäller deras lämningar och hämtningar. De lokaler vi har innebär att Solen (1-3 år) har två entréhallar och att Månen (4-5år) har entréhallen på undervåningen medan själva avdelningen ligger på övervåningen. Vid utvecklingssamtalen så har vi frågat föräldrarna om hur de tycker att rutinerna kring lämning och hämtning har fungerat, och då har vi fått positiv respons.

Vi har arbetat vidare med att vara lyhörda inför föräldrarnas synpunkter vad gäller vardagliga situationer angående deras barn. Dessutom har vi fört en kontinuerlig dialog och ett ömsesidigt utbyte av information med dem. Vi har arbetat för att föra en dialog med föräldrarna för att ta tillvara på deras unika kunskaper om sina egna barn, och detta har kunnat ske genom att vi bemöter föräldrarna vid lämning och hämtning. Något vi alltid måste tänka på är att lämna över aktuell information gällande barn till stängningspersonalen.

När det gäller planering och genomförande av vår verksamhet har vi beaktat föräldrarnas synpunkter. För att ge föräldrarna delaktighet och inflytande över förskolans verksamhet så

har vi bl.a. ställt några frågor vid utvecklingssamtalen för att få veta om det är något de saknar i den verksamhet vi bedriver m.m. Föräldramöten och alla de vardagliga tillfällena då man träffar föräldrarna är ytterligare tillfällen för att lyssna till deras åsikter, tankar och idéer. Genom utvecklingssamtalen har vi arbetat för att synliggöra barnens utveckling i och utanför förskolan tillsammans med föräldrarna. I dialog med föräldrarna har vi tagit upp barnets utveckling utifrån olika områden. Vi har använt oss av TRAS-materialet för att observera barnens utveckling. På Månen får barnen besvara en enkät inför utvecklingssamtalet och denna utgör också en grund för samtalet.

När det gäller att tydliggöra läroplanen och övriga styrdokument för föräldrarna så har vi bl.a. informerat om dem på ett föräldramöte samt satt upp dem på informationstavlor i våra entréhallar. Även e-mail har använts för att föra fram informationen till föräldrarna.

Analys.

Vi anser att formen av tredagarsinskolning fungerar bra i det stora hela, men att man samtidigt måste tänka på att det kanske inte passar för alla barn. Vi ser att vinsterna av att ha en föräldraaktiv inskolning har lett till att barnet/barnen och föräldrarna har kunnat skapa en kontakt med alla på förskolan och att de samtidigt får en insyn i den verksamhet som vi bedriver.

När det gäller lämningar och hämtningar av barn så har vi som sagt fått informera föräldrarna om lokalernas utformning. Det är inte alltid man som personal hinner med att uppfatta att det är barn och föräldrar i någon av de båda entréhallarna på Solen o.s.v., så detta innebär att föräldrarna ibland har fått leta på en personal att överlämna barnet/barnen till. Likaså gäller på Månen där föräldrarna alltså får gå upp med sina barn på avdelningen innan de avviker.

Att vi ställer frågor vid utvecklingssamtalen gällande t.ex. lämning och hämtning leder till att vi får en uppfattning om hur föräldrarna tycker att nuläget och våra rutiner kring detta är.

Vi ska vara lyhörda för föräldrarnas synpunkter angående deras barn och vi ska ta tillvara på deras unika kunskaper om deras barn. Detta sker genom att vi som pedagoger dagligen träffar föräldrarna vid lämning och hämtning. För att kunna delge föräldrarna information vid hämtning så måste vi som pedagoger se till att vi lämnar över informationen oss emellan till berörd personal som kommer att träffa de berörda föräldrarna. Det måste finnas rutiner kring hur informationen ska överföras. På Solen har vi börjat använda en bok där vi skriver ner viktiga saker gällande barnen som sedan förs vidare till berörda föräldrar.

Ett bra förslag för att göra föräldrarna delaktiga i förskolans verksamhet är att sätta upp förslagslådor inför t.ex. ett föräldramöte. Vid mötet kan man sedan diskutera de förslag till tankar och idéer kring vår verksamhet som föräldrarna har bidragit med. En annan sak att diskutera med föräldrarna är att lyfta frågan om vad föräldrarna tycker att det innebär för dem att erbjudas att vara delaktiga i förskolans arbete. Frågorna som har ställts till föräldrarna under utvecklingssamtalen har visat sig vara ett bra redskap för att göra föräldrarna delaktiga och där vi direkt kan få en indikation på vad föräldrarna tycker om vår verksamhet.

Synpunkter som vi har fått från föräldrarna diskuteras i personalgruppen eller vid ett APT-tillfälle. På detta sätt har vi med ett snabbt agerande arbetat för att tillgodose föräldrarnas åsikter och tankar omgående om det har varit möjligt.

Utvecklingssamtal erbjuds föräldrarna en gång per termin. Ansvarig pedagog gör en dokumentation i form av TRAS och barnenkäten. Den ansvariga pedagogen delger efter utvecklingssamtalet den övriga personalen om vad som har tagits upp under samtalet.

Det har fungerat bra att informera föräldrarna om våra olika styrdokument vid t.ex. föräldramöten. Men vi måste arbeta vidare med detta och kanske informera om dem vid ytterligare tillfällen, som t.ex. under utvecklingssamtalen. Dessutom måste vi tänka på att ha dessa dokument lättillgängliga för föräldrarna att ta del utav på respektive avdelning.

Ytterligare en viktig aspekt är att vi måste komma ihåg att informera eventuella nyinskolade barns föräldrar om dessa dokument.

Åtgärder.

Vi är nöjda med den form av inskolningen som vi har idag, och denna kommer vi att fortsätta med. Vi kommer även att tänka på att anpassa inskolningen för varje enskilt barn, då denna tredagarsinskolning kanske inte passar för varje barn.

Vi ska fortsätta vårt arbete med att informera föräldrarna om lokalernas utformning och att vi vill ha ett personligt överlämnande av barnen när de lämnar dem till förskolan. Dessutom kommer vi att fortsätta ställa våra frågor angående t.ex. våra rutiner kring lämning och hämtning på utvecklingssamtalen.

Vi anser att det är väldigt viktigt med att dagligen träffa föräldrarna i anslutning till lämning och hämtning. Dessutom måste vi hitta former för att föra information angående barn vidare till berörda pedagoger som kommer att träffa föräldrarna. Ett förslag kan vara att sätta upp en lapp i barnens fack, som en kom-ihåg-lapp, som innebär att vi har något att berätta om deras barn. När föräldern ser denna lapp så ska de ta kontakt med en pedagog som kan berätta något om vad som har hänt deras barn. Detta är något som alla föräldrar självklart behöver informeras om innan vi tillämpar detta arbetssätt. Ett annat förslag är att ha en bok (som Solen har infört) där man skriver ner viktiga saker som måste framföras till föräldrarna.

Vi tycker att vi har hittat bra former för föräldrarnas delaktighet och inflytande i vår verksamhet genom de frågor vi ställer under utvecklingssamtalen. Att dessutom ha förslagslådor uppsatta för föräldrarnas idéer, tankar och åsikter är ytterligare ett sätt att ge dem mer delaktighet och inflytande. Vi anser att det är viktigt att så snabbt som möjligt diskutera eventuella synpunkter från föräldrarna för att med ett snabbt agerande tillgodose föräldrarnas önskemål, tankar och idéer.

Vi ska fortsätta att erbjuda föräldrarna utvecklingssamtal en gång per termin. Detta är ett bra tillfälle att mera ingående få en bild av barnets utveckling utifrån olika områden då den synliggörs både i och utanför förskolan i ett samtal med föräldrarna.

Vi måste tänka på att synliggöra våra styrdokument för föräldrarna. Ha t.ex. läroplanen synlig och tillgänglig för föräldrarna att ta del utav på respektive avdelning. Vid ett föräldramöte kan man lyfta upp läroplanen och då kan man be föräldrarna ta del utav den och ställa frågor till oss. Nu blir det viktigt att påtala och informera föräldrarna om att vi får en ny reviderad läroplan att arbeta utefter. Dessutom kan man informera om dessa dokument på ett utvecklingssamtal. Vi kan också göra citat till bilderna i barnens portfolio utifrån läroplanen. Genom att skriva dem intill bilderna så gör vi det synligt för föräldrarna hur vi arbetar mot läroplanen. Ytterligare ett förslag är att vi skriver mål från läroplanen som sedan sätts upp invid collage som visar delar av vår verksamhet på respektive avdelning.

Övergång och samverkan

Centrala strävansmål

Förskolan skall sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.

Lokala mål för läsåret 2010/2011

- Att skapa bra former för överinskolning mellan förskolans båda avdelningar.

- Att skapa bra former för överinskolning mellan förskolans 5-åringar och förskoleklass samt fritids.
- Att ha ett bra samarbete med skolan och fritidshemmet.
- Samarbete med skola och fritids gällande Grön Flagg.
- Samarbete med skola och fritids gällande jämställdhetsplanen.

Resultat.

Vi har arbetat för att skapa en trygg och smidig form för överinskolning för barnen mellan förskolans båda avdelningar. Detta har skett genom att Solens barn (de som är eller fyller 4 år under året) vid några tillfällen har fått hälsa på dem på avdelningen Månen. Genom att barnen och personalen även har träffats under utevistelse, gemensamma skogsutflykter och gymnastikpass m.m. så har man skapat tillfällen för att man ska kunna skapa relationer till varandra. Vid behov kan en träff mellan personal från båda avdelningarna anordnas för att personal på Solen ska kunna lämna över information om barnen som överinskolats till personalen på Månen.

När det gäller överinskolning av Månens 5-åringar till förskoleklassen och fritids så har vi arbetat för att göra den trygg och smidig för barnen. Personal från Månen, förskoleklassen och fritids har tillsammans kommit fram till vilka former överinskolningen ska ha, och dessutom har man gemensamt kommit fram till vilka tider överinskolningen ska ske. Vid några tillfällen under slutet av terminen har barnen fått hälsa på i förskoleklassen. Dessutom har man skapat förutsättningar för att 5-åringarna på Månen ska kunna träffa fritidsbarnen och deras personal på gården under en stunds utevistelse. Ett överlämningsmöte har ordnats där man har möjlighet att lämna över information gällande barnen till personalen för förskoleklassen.

Vi har arbetat för att ha ett fungerande samarbete med skola och fritids. Detta för att vi gemensamt ska kunna hitta bra former lösningar gällande exempelvis lokaler, samarbete vid öppningar och stängningar samt lov m.m. För att kunna genomföra detta har personal från förskola och fritids träffats en gång per vecka på ett informationsmöte samt en gång per månad på en gemensam arbetsplatsträff, båda tillfällena tillsammans med rektorn. Vid dessa tillfällen så har vi kunnat lyfta upp saker som man måste diskutera och ta gemensamma beslut kring samt att man har kunnat informera varandra om saker som skall ske o.s.v. Skolan lånar lokaler av Solen för att kunna bedriva hemkunskap vid några tillfällen per termin.

Under läsåret har vi haft miljørådsmöten tillsammans med skolans och fritidshemmets personal. Vid dessa möten har vi gemensamt satt upp mål kring Grön Flagg-arbetet samt utvärderat dem.

Vi har ett samarbete med skolan och fritidshemmet när det gäller jämställdhetsplanen. Hösten 2010 fick vi vår jämställdhetsplan godkänd och därmed blev vi jämställdhetsmärkta. Vi ska utveckla arbetet med jämställdhetsplanen genom att all personal träffas vid några tillfällen under läsåret. Vi ska bl.a. läsa en gemensam bok som ska diskuteras i olika forum.

Analys.

Samarbetet och upplägget av överinskolningen för barnen på Solen till avdelningen Månen har fungerat bra. Då vi under ett längre tag har erbjudit tillfällen för gemensamma aktiviteter, som t.ex. skogsutflykt och gymnastik, så har vi på ett tidigt stadium börjat bygga upp relationer mellan både barn och personal. Detta har lett till att det har gått väldigt smidigt med själva överinskolningen. Det känns bra att man vid behov kan anordna ett möte där information gällande barnen kan lämnas över.

Överinskolningen av 5-åringarna har fungerat bra. Personal från förskola, förskoleklass och fritids har gemensamt kommit fram till lämpliga tidpunkter m.m. Besök har gjorts i förskoleklassen och de har även vistats ute med fritids barn och personal. Varje 5-åring har fått en varsin mentor i form av ett barn som redan går på fritids.

Informationsmötestillfällena samt arbetsplatsträffarna har varit bra tillfällen då vi gemensamt har kunnat diskutera igenom olika saker tillsammans med fritidshemspersonalen. Vid dessa tillfällen har vi kunnat lyfta upp saker till diskussion under bra former för att t.ex. utbyta erfarenheter och kunskaper med varandra, hjälpa varandra att lösa praktiska saker samt tagit gemensamma beslut m.m. Förskolan har haft hand om öppningarna för både förskolan och fritids. Fritidsbarnen har fram till kl.7.30 deltagit i förskolans verksamhet. När det gäller stängningarna så har vi vid några tillfällen slagit ihop avdelningarna på eftermiddagarna för att hjälpa varandra. Både öppningar och stängningar har fungerat bra.

Samarbetet med Grön Flagga sker i form av miljörådsmöten samt i rapportskrivning tillsammans med personal från skolan och fritidshemmet. Vid dessa tillfällen diskuterar man kring samt sätter upp gemensamma arbetsområden och mål som sedan utvärderas. Detta är ett samarbete som fungerar bra.

Vi har inte haft någon gemensam träff för all personal gällande jämställdhetsplanen. Däremot så fick all personal gå på två föreläsningar om jämställdhet under hösten 2010. All personal har dessutom fått den bok som vi ska läsa ur, men detta arbete har tyvärr inte kommit igång. Det vi inte vet är om det kommer att vara samma form på detta samarbete i fortsättningen. Hur samarbetet kommer att fortsätta får vi diskutera utifrån att det blir en ny organisation.

Åtgärder.

Vi anser att vi har hittat en bra form för överinskolningen av barnen mellan förskolans båda avdelningar. Detta är något som vi kommer att fortsätta att arbeta utefter. Genom att på ett tidigt stadium börja samarbeta och sammanföra dessa barn så har vi vinster på längre sikt då det gäller t.ex. att skapa relationer samt att överinskolningen känns lugn, trygg och smidig. Även överinskolningsformen för 5-åringarna har varit bra. Vi ska fortsätta att skapa bra förutsättningar för överinskolningen till förskoleklass och fritidshemmet genom att ha samma upplägg som vi nu har haft.

Samarbetet med fritidshemmet gällande öppningar och stängningar, samt vid lov och ledigheter kommer vi att fortsätta med.

Vårt samarbete med skolan och fritidshemmet kring Grön Flagga kommer att fortsätta genom fortsatta gemensamma miljörådsmöten m.m.

Vårt gemensamma arbete utifrån jämställdhetsplanen för alla på Smedby förskola, skola och fritidshem är något som kommer att utvecklas fortlöpande. Arbetet med att uppdatera vår jämställdhetsmärkning fortsätter under hösten 2011.

Miljö/Hälsa och livsstil

Hedemoras skolplan 2008-2011 betonar några centrala miljömål

”Lärandet för hållbar utveckling ska integreras i hela verksamheten och syfta till att stärka barnens och de studerandes handlingskompetens i att verka för hållbar utveckling lokalt och globalt.”

”Skolplanen ska årligen följas upp och utvärderas i samband med att förskolorna, fritidshemmen och skolorna upprättar kvalitetsredovisningar. Årligen lämnas en översiktlig beskrivning av elevernas hälsoutveckling.”

Centrala strävansmål

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra.

Lokala mål för läsåret 2010/2011

- Vi skall vara aktiva och närvarande förebilder för barnen.
- Vi skall uppmärksamma barnen på hur deras egna insatser kan påverka miljön.
- Vi skall inrätta en bra miljö för barnen.
- Vi skall delta på miljöråd, ingå i Grön Flaggarbetet samt Förskola för hållbar utveckling.
- Vi skall synliggöra miljö och hälsa i verksamheten för barnen och föräldrarna.

Resultat.

Som pedagoger har vi arbetat för att vara aktiva och närvarande förebilder för barnen i vårt miljöarbete. Detta har skett genom att vi arbetat mot de miljömål som vi har satt upp samt att vi har agerat på ett för miljön bra förhållningssätt, t.ex. kring kompostering och återvinning. Vi har arbetat för att uppmärksamma barnen på hur deras insatser kan påverka deras egen miljö. Genom att barnen själva har fått tagit ansvar för att t.ex. skrapa av sin egen tallrik i komposthinken, delta vid tömningen av komposthinken samt vid tömningen av komposten. Vi har inrättat en bra miljö för barnen som äter i matsalen där de själva kan få utföra det ansvar som det innebär att t.ex. skrapa av sin tallrik. Detta har vi gjort genom att se till att barnen har ett kompostkärl att lägga sina matrester i samt att vi verkligen låter barnen ta detta ansvar.

Vi har deltagit på miljöråd tillsammans med personal från skolan och fritidshemmet för att kunna ingå i arbetet med Grön Flaggarbetet och förskola för hållbar utveckling. Vi har deltagit på dessa miljöråd för att delta i arbetet med att utforma och utvärdera mål kring detta miljöarbete. En pedagog från förskolan har deltagit och utifrån vad som har fastställts på miljörådet så har övriga pedagoger på förskolan sedan fått information om t.ex. vilka mål som vi ska arbeta utifrån. Därefter har vi inom förskolan kunnat diskutera kring hur vi ska arbeta med målen. För närvarande har vi arbetat utifrån området närmiljön i vårt Grön Flaggarbete. Vår verksamhet kring miljöarbetet har synliggjorts för barnen och föräldrarna. Detta har skett genom våra krydd-, blom- och grönsaksodlingar, komposteringen och jorden som skapas, samt att vi med dokumentation i form av text och bilder visar på vad vi har gjort. Vi har t.ex. varit med i en insändare i tidningen. Numera är vi dessutom certifierade som ”Förskola för hållbar utveckling” via Skolverket.

Analys.

Genom att vi som pedagoger medvetet har agerat utifrån ett miljötank när det gäller vårt förhållningssätt så anser vi oss ha varit bra förebilder för barnen. Vi har bl.a. komposterat samt återvunnit saker. Det vi skulle behöva tänka på är att göra barnen mera delaktiga och aktiva i detta arbete. De har deltagit med att lägga sina matrester i komposthinken samt vid

tömning av komposten och återvinningen vid något tillfälle. De skulle behöva få följa med oss till återvinningsstationen och komposten oftare. Genom att barnen deltar vid tömningen av komposten och sedan kan använda sig av jorden så kan vi uppmärksamma barnen på hur deras insatser kan påverka miljön.

Det har fungerat väldigt bra för barnen att ansvara för att skrapa av matresterna i kompostkärlet. Som pedagoger var vi i början närvarande och visade dem hur de skulle göra. Förskolan har haft en representant på miljøråden för Grön Flagg och förskola för hållbar utveckling. Det som har fastställts vid dessa möten har sedan representanten informerat övriga pedagoger om, och sedan har diskussioner kunnat föras i vårt arbetslag kring hur vi inom förskolan ska arbeta för att uppnå målen. Dessutom har vi deltagit i rapportskrivning till Grön Flagg och förskola för hållbar utveckling. De mål som vi har arbetat emot när det gäller Grön Flagg och arbetsområdet närmiljön är följande:

1. Planering av multihusets invigning. *Genomfördes den 28/4 2010.*
2. Upprätta ett gott samarbete med Hembygdsgården. *Gällande om vi t.ex. kan få använda toaletterna samt få ha ett utrymme för förvaring av material.*
3. Utrustning. *Se över förskolans behov av utrustning för sommar och vinter till multihuset. Ska det packas i en pulka eller vagn vid förflyttning?*
4. Införskaffande av utrustning. *Inköp av nödvändigt material som utarbetats under mål 3.*
5. Iordningställande av material i vagn och förråd. *Att ställa i ordning en del av ett förråd både ute och inne för att ha nödvändigt material lättillgängligt.*

Det känns bra att vi har kunnat synliggöra delar av vårt miljöarbete med hjälp av t.ex. bilder och aktiviteter i vardagen (utedagar, odlingar, certifieringen m.m.).

Åtgärder.

Vi ska fortsätta vårt stora ansvar med att vara aktiva och närvarande förebilder för barnen när det gäller miljöarbetet. Det vi måste bli bättre på är att göra barnen mera delaktiga genom att ha dem med i arbetet med vid återvinning och kompostering.

Det är viktigt att barnen själva får delta i arbetet med kompostering och återvinning på olika sätt. Då kan vi få dem att skapa en förståelse för deras egen betydelse i miljöarbetet. Därmed anser vi att det är mycket viktigt att barnen uppmärksammas på deras egna insatser för miljön. För att hjälpa barnen till att själva kunna ta ansvar för att t.ex. skrapa av matresterna så ska vi även i fortsättningen inrätta en bra miljö för barnen där det finns ett kompostkärle.

Arbetet med Grön Flagg och förskola för hållbar utveckling sker fortlöpande, och vi kommer att delta i arbetet med att arbeta mot målen, utvärdera dem samt sätta upp nya mål o.s.v. Detta kommer att ske genom att vi fortsätter delta på miljørådsmöten för att stämma av hur arbetet fortgår samt genom att aktivt arbeta med det som fastslås.

Vi ska synliggöra vår verksamhet gällande miljöarbetet ännu mera för barnen och deras föräldrar genom exempelvis texter och bilder.